

Ansichtkaarten uit Griekenland

Victoria Hislop bij Boekerij:

Het eiland

Plaza Granada

Het kleine paradijs

De zonsopgang

Ansichtkaarten uit Griekenland

Victoria Hislop

*Ansichtkaarten uit
Griekenland*

Het levensverhaal van een geheimzinnige
onbekende krijgt Ellie in zijn greep

Eerste druk 2017
Tweede druk 2019

ISBN 978-90-225-8745-4
ISBN 978-94-023-0834-1 (e-book)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *Cartes Postales from Greece*
Oorspronkelijke uitgever: Headline Publishing Group
Vertaling: Mireille Vroege
Omslagontwerp: Johannes Wiebel | punchdesign, München
Omslagbeeld: Shutterstock.com en busdriverjens | Photocase.de
Zetwerk: Mat-Zet bv, Soest

© 2016 Victoria Hislop
© 2017 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam
Foto's © 2016 Alexandros Kakolyris

Het gedicht van lord Byron op pagina 132, 'On This Day I Complete My Thirty-Sixth Year', is vertaald door J. Eijkelboom en komt uit *Goddelijke liefde. De mooiste liefdesgedichten* (Amsterdam: Bakker, 2001).

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Z e hadden ezelsoren, waren altijd gescheurd en vaak amper leesbaar, alsof ze in iemands achterzak heel Europa door waren gereisd. Een of twee keer leek het wel alsof de inkt door regen, wijn of zelfs tranen was weggespoeld. Soms waren ze verbleekt in de zon, en aan de verkleurde poststempels kon je zien dat ze er vaak weken over hadden gedaan.

De eerste van die ansichtkaarten was eind december bezorgd, en daarna kwamen ze steeds regelmatig. Ellie Thomas begon ernaar uit te kijken. Als ze er een week of langer geen ontving, keek ze de post voor de zekerheid twee keer door. De inhoud van haar postvakje, één van twaalf vakjes in de grote gemeenschappelijke hal, bestond grotendeels uit rekeningen (of herinneringen aan niet-betalde rekeningen) en uit folders met aanbiedingen voor junkfood. Veel was gericht aan vorige bewoners, die al lang geleden waren verhuisd, en ze nam aan dat de beoogde lezer van deze ansichtkaarten, ene S. Ibbotson, een van hen was.

Afgezien van deze kleurige plaatjes, altijd van Griekenland, gooide ze de post die niet voor haar bestemd was in de postbus op de hoek van de straat met bovenaan de woorden *RETOUR AFZENDER* geschreven. Op het postkantoor werd alles waarschijnlijk zo in de prullenbak gegooid.

De ansichtkaarten konden niet aan de afzender worden geretour-

neerd. De afzender was onbekend, want hij ondertekende altijd alleen maar met een 'A'. De A van 'anoniem'? Voor S. Ibbotson, wie zij (of misschien hij) ook mocht zijn, was er in de drie jaar dat Ellie in de sombere flat in Kensal Rise woonde, nooit iets anders gekomen. Het leek haar zonde ze weg te gooien.

Ze prikte de kaarten op een groot prikbord, waar ze verder geen bestemming voor had, er hing alleen een papiertje met haar burgerservicenummer erop en zo nu en dan een boodschappenlijstje. Naarmate de weken verstreken vormden ze een kleurig mozaïek van voornamelijk blauw en wit (luchten, zee, boten en witgepleisterde huizen met blauwe luiken). Zelfs de vlag die op sommige kaarten stond had dezelfde heldere kleuren.

Methoni, Mystras, Monemvasia, Nafpaktos, Nafplio, Olympia, Sparta...

In de namen school een vleugje alchemie, en ze liet zich erdoor betoveren. Ze verlangde naar de plaatsen die op de kaarten waren afgebeeld. Ze tolden door haar hoofd als buitenlandse woorden met een muzikale klank, maar waar ze de betekenis niet van kende. Kalamata, Kalavrita, Kosmas. Het ging maar door.

Het tableau van plaatjes vrolijkte het in het souterrain gelegen appartement op en bracht wat kleur in haar verder zo sombere huis – iets waar haar foulards van de firma Habitat niet in waren geslaagd.

In keurig, enigszins arty (zij het zo nu en dan onleesbaar) handschrift bracht de schrijver weinig informatie, maar wel veel enthousiasme over.

Uit Nafplio: *Het heeft iets speciaals.*

Uit Kalamata: *Een heel warme sfeer hier.*

Uit Olympia: *Deze foto is maar een glimp.*

Ellie stond zichzelf op een gegeven moment toe zich te verbeelden dat zij S. was, en te dromen over de oorden waar deze A. haar naartoe leek te roepen.

De afzender gaf vaak inkijkjes in een manier van leven die volkomen nieuw voor haar was.

Ik heb de indruk dat de mensen hier niet weten wat eenzaamheid is. Toen ik deze kaart zat te schrijven, kwam er iemand naar me toe die vroeg waar ik vandaan kwam en wat ik hier deed. Dat kon ik niet een-twee-drie uitleggen.

Het allerergste wat er bestaat voor de Grieken is alleen zijn, dus er komt altijd iemand naar me toe om met me te praten, me iets te vragen of iets te vertellen.

Ze nodigen me bij hen thuis uit, voor panegyris, zelfs voor doopfeesten. Ik heb nog nooit zulke gastvrije mensen meegemaakt. Ik ben een volslagen vreemde, maar ze behandelen me als een vriend die ze lang niet hebben gezien.

Soms nodigen ze me in het café uit om bij hen aan tafel te komen zitten, en ze hebben altijd een verhaal te vertellen. Ik luister en schrijf het allemaal op. Je weet hoe oude mensen kunnen zijn. Het geheugen kan de waarheid soms wat verdoezelen. Maar dat is niet erg. Ik wil jou die verhalen graag vertellen.

Maar ze eindigen allemaal verdrietig:

Zonder jou is het hier niets gedaan. Ik wou dat je hier was. A

De ondertekening was eenvoudig, oprecht en bedroefd. S. zou nooit weten hoe de anonieme schrijver ernaar verlangde daar samen met haar te zijn.

Op een dag in april kwamen er drie kaarten tegelijk. Ellie pakte haar oude atlas erbij en zocht de plaatsen op. Ze scheurde de bladzijde eruit, prikte die naast de kaarten op het prikbord en gaf daarop alle plaatsen aan, zodat ze de reis van de schrijver kon uitzetten. Arta, Preveza, Meteora. Allemaal magische en onbekende namen.

Dit land, waar ze nog nooit geweest was, werd een onderdeel van haar leven. De afbeeldingen konden, zoals de schrijver niet naliet te benadrukken, de geuren of geluiden van Griekenland niet overbrengen. Het waren hooguit snapshots die een vluchtige blik boden. Toch werd ze er verliefd op.

Ellies verlangen om Griekenland met eigen ogen te zien werd met de week, en met elke ansichtkaart die arriveerde, groter. Ze verlangde naar de schitterende kleuren en de zon die de ansichtkaarten leken te beloven. De hele winter was ze voor zonsopgang naar haar werk vertrokken en om zeven uur 's avonds thuisgekomen, dus de gordijnen waren permanent gesloten gebleven. Zelfs toen het voorjaar aanbrak, maakte dat geen verschil. De zon wist zich geen weg naar binnen te banen. Dit was geen leven; het was in elk geval niet wat ze had verwacht toen ze hier uit Cardiff naartoe verhuisde. Het licht waarop ze in Londen had gehoopt was bij lange na niet zonnig. Alleen de kaarten konden haar opvrolijken: Kalambaka, Karditsa, Katerini werden zodra ze waren aangekomen aan de collage toegevoegd.

Ze had haar baan als verkoper van advertentieruimte voor een tijdschrift niet leuk gevonden, van meet af aan al niet, maar een uitzendbureau had haar ervan weten te overtuigen dat het een opstapje was naar een baan in de uitgeefwereld. Ze begreep inmiddels wel dat het een erg omslachtige manier was om die te krijgen. De klanten waren gevoelig voor haar sonore stem met haar Welshe accent, en ze haalde de door het hoofd telemarketing gestelde doelen met gemak. Daardoor had ze elke dag een paar uur over om extra commissie te verdienen of om, zoals nu, de tijd zoet te brengen op internet, waar ze foto's van en informatie over Griekenland bekeek. Onder alle andere mensen van eind twintig die hetzelfde werk deden als zij, bevonden zich veel acteurs of zangers in spe, die ergens anders wilden zijn dan waar ze zich op dat moment bevonden. De meesten in die anonieme rijen vlak bij haar droomden ervan op een podium te staan. Ellie droomde van iets wat veel verder weg lag dan West End.

De ansichtkaarten waren een obsessie voor haar geworden. De geïdealiseerde plaatjes die ze verzamelde werden steeds belangrijker voor haar. Toen het zomer werd, kwamen er kaarten vanaf eilanden. Het waren onwaarschijnlijk mooie foto's, met glinsterende blauwe zeeën en luchten: Andros, Ikaria. Bestonden die plaatsen echt? Waren de foto's niet gearbrusht?

Er gingen een paar weken voorbij waarin er geen kaart kwam. In de maand augustus ging ze elke ochtend in haar postvakje kijken, en als ze dan zag dat er geen kaart was, voelde ze een steek van teleurstelling. Elke keer dat ze niets vond vervloog haar hoop een beetje meer, maar ze ging toch steeds kijken. Toen ze een lang weekend vrij had, ging ze op bezoek bij haar ouders in Cardiff, en die zaterdagavond ging ze met oude schoolvriendinnen op kroegentocht. Ze waren nu allemaal getrouwd en begonnen aan kinderen. Een van hen, voor wie ze nog bruidsmisje was geweest, had haar gevraagd of ze peetmoeder wilde zijn. Ze had zich verplicht gevoeld ja te zeggen, maar tegelijkertijd baarde de afstand die ze tot haar leeftijdgenoten voelde haar zorgen.

Het was koud geweest in Wales, maar toen de trein Paddington-station binnenreed, zag Londen er grijzer uit dan ooit. In de metro terug naar Kendal Rise dwaalden haar gedachten af naar de ansichtkaarten. Zou er een gekomen zijn? Zodra ze in de hal stond, gaf het lege postvakje haar het antwoord al. Ze rekende uit dat het meer dan een maand geleden was sinds ze de kaart van Ikaria had ontvangen.

Toen ze binnen was, besepte ze dat de kaarten op het prikbord begonnen om te krullen, maar dat de kleuren nog net zo fris waren als altijd. Dat zat haar niet lekker. Was het eindelijk tijd om te gaan kijken of de blauwe luchten die erop stonden echt waren? Om te gaan kijken of het licht zo doorschijnend was als het leek? Overdreven ansichtkaarten altijd? Of zat er een kern van waarheid in?

Ze keek of haar paspoort nog niet was verlopen (twee jaar geleden voor het laatst gebruikt, voor een vrijgezellenweekend in Span-

je) en vond een vlucht naar Athene die minder kostte dan de goedkope laarzen die ze net in Cardiff had gekocht. Ze was geen avontuurlijke reiziger. Ze was in haar hele leven vier keer in Spanje geweest, twee keer in Portugal en een paar keer in Frankrijk (kampervakanties in haar jeugd). Het seizoen liep op zijn eind, dus het was niet moeilijk om een betaalbaar hotel te vinden. Ze bekeek een paar sites en klikte toen maar op een naam die ze herkende. Nafplio. Een week halfpension in een nabijgelegen badplaats kostte honderdttwintig pond. Op die manier zou ze in elk geval een van de plaatsen te zien krijgen waar A. was geweest, en misschien nog wel meer, als ze daar tijd voor had. Het was een volkomen spontaan besluit, en toch voelde ze dat het zaadje voor het idee al maanden eerder bij haar was geplant.

De week daarop vloog voorbij. Toen ze haar baas met zijn vlotte babbel vertelde dat ze graag tien dagen met vakantie wilde, leek hij dat prima te vinden. ‘Laat maar even weten als je terug bent,’ zei hij. Dat was geen eenduidig antwoord, en ze vroeg zich af of ze soms ontslagen was.

Terwijl de printer haar boardingpas eruit ratelde, bedacht ze dat ze het vertrek zonder ramen met de rijen telefoons niet zou missen.

Ze kon niet wachten om de halfhartige warmte van een Engelse zomer die aanstonds naadloos zou overgaan in de herfst achter zich te laten. De laatste ansichtkaart die A. had gestuurd was er een van een prachtige haven met mooie huizen en boten. Ze kon het water bijna tegen de boten aan horen kabbelen. Het zag er vredig en vooral uitnodigend uit.

Ikaria: De tijd lijkt hier stil te hebben gestaan.

Het was hoog tijd dat ze dit nieuwe land ging bekijken en dat ze zou zien of A. gelijk had. Spraken de mensen echt met onbekenden? Nodigden ze die bij hen thuis uit? Ze woonde nu drie jaar in Londen en had nog nooit een uitnodiging gehad van iemand van haar werk, laat staan van een wildvreemde in een café. Al die dingen wilde ze graag meemaken.

De nacht voor haar vertrek kon ze bijna niet slapen van opwinding. Vervolgens sliep ze door haar wekker heen en werd ze pas wakker van het geluid van een paar dronkenlappen op straat. Voor hen was dit het einde van een lange avond, maar voor Ellie het begin van een nieuwe dag. Ze sprong uit bed en trok zonder te douchen de kleren van de dag ervoor aan. Nadat ze nog even snel de sloten en de lichten had gecontroleerd, trok ze de deur achter zich dicht.

Terwijl ze haar koffer naar de buitendeur rolde, zag ze iets uit haar postvakje steken. Hoewel ze een uur later was dan ze had gepland, voelde ze zich toch genoodzaakt het nog even te pakken. Er zaten meer dan tien postzegels op het pakje geplakt, allemaal schots en scheef, en het had de afmetingen van een gebonden boek. De naam was door de frankeermachine niet meer te lezen, maar het adres wel. Ze herkende het handschrift onmiddellijk, en haar hart begon wat sneller te slaan.

Ze had geen tijd om het open te maken, dus ritste ze haar tas open en stopte het erin. Twee uur lang dacht ze alleen maar aan het vliegtuig dat ze moest zien te halen. Het was twintig minuten lopen naar de nachtbus (tien minuten als ze zou hollen), die haar naar het station zou brengen vanwaar de bus naar Stansted vertrok. Het spitsuur was nog niet begonnen. De meeste reizigers waren onderweg naar hun werk op de luchthaven.

De vrouw bij de incheckbalie deed kortaf.

‘Dat is maar net op tijd,’ zei ze. ‘Bijna iedereen is al aan boord.’

Ellie griste haar instapkaart mee en begon te rennen. Ze was de laatste die aan boord ging en ze zeeg verhit, gestrest en uitgeput neer in haar stoel. Ze had meteen al spijt dat ze haar winterjas aanhad. Die had thuis op haar stoel gelegen, en om vier uur in de ochtend had ze geen tijd gehad om helder na te denken over wat ze op haar reis nodig zou hebben. Nu was het te laat. Ze worstelde zich uit de felrode duffel, rolde hem op en propte hem onder haar stoel. De steward liep al te controleren of alle gordels goed om zaten, en het vliegtuig taxiede weg.

Nog voor het opsteeg, lag Ellie al te slapen. Ze werd drie uur later wakker met een stijve nek en verschrikkelijke dorst. Ze had geen tijd gehad om zelfs maar een flesje water te kopen en ze hoopte maar dat het karretje snel langs zou komen. Toen ze naar buiten keek, besefte ze meteen dat die kans klein was. Het vliegtuig was al met de laatste fase van de afdaling bezig. Ze ving een glimp op van zee en heuvels, rechthoekige velden, rijen bomen, huizen en wat grotere gebouwen, zelfs het bekende logo van Ikea. In Athene? Net toen dit allemaal tot haar doordrong, raakten de wielen de landingsbaan. Een paar mensen begonnen te applaudiseren, en dat vond Ellie vreemd. Het had haar altijd geleken dat het gewoon de taak van de piloot was om zijn passagiers veilig naar de plek van bestemming te brengen.

Zodra de deuren opengingen, woei er een warm windje de cabine binnen, en een nieuwe geur die ze niet kon thuisbrengen. Misschien was het een combinatie van uitlaatgassen en tijm, maar ze merkte dat ze het heerlijk vond ruiken.

Toen ze in haar tas naar haar paspoort zocht, stuitte ze meteen op het pakje. De rij bij de douane schoot maar langzaam op, dus had ze tijd om een hoek van het bruine papier af te scheuren en erin te kijken. Het was een schrift met een kaft van blauw leer, en ze zag dat de randen van de bladzijden een beetje vergeeld waren. Ze stopte het weer in haar tas.

Vanaf het vliegveld ging ze met een bus naar KTEL, het centrale busstation. Het was er druk en onoverzichtelijk: motoren loeiden, bestuurders riepen vertrektijden boven het kabaal van de passagiers uit, die met duizenden kwamen en gingen, terwijl ze tassen en koffers meezeulden. Ellie stikte bijna van de scherpe dieselstank.

Uiteindelijk vond ze het juiste loket voor haar reisdoel, overhandigde vijftien euro en slaagde er met een minuut speeltijd voor ze moest instappen in nog een gekoeld flesje drinken en wat koekjes te kopen.

Ze ging op een zitplaats aan het raam zitten, keek naar de krioelende drukte van het busstation en wist al dat A. over één ding gelijk

had. Men hield hier niet van stilte. De vrouw naast haar sprak geen woord Engels, maar desondanks communiceerden ze minstens een uur met elkaar alvorens de oude dame in slaap sukkelde. In dat uur hoorde Ellie alles over haar kinderen, wat ze allemaal deden en waar ze woonden, en had ze twee gevulde druivenbladeren gegeten en een stukje verse sinaasappelcake (een tweede plakje lag in een servetje gewikkeld boven op haar schoudertas). Ze zag even een glimp van het pakje dat onder haar vest lag. Ze had het schrift tijdens de busreis willen bekijken, maar ze was door de warmte van de zon door het raampje en het gestage ronken van de bus in slaap gesukkeld.

Pas toen de bus bijna drie uur later in Nafplio aankwam, merkte ze dat haar jas weg was. Die lag waarschijnlijk nog in het vliegtuig. Terwijl ze in de zon wachtte tot haar koffer uit de bagageruimte van de bus was geladen, begon haar irritatie over zichzelf te verdampen. Met de warme zon op haar rug besepte ze dat dikke kleren haar hier alleen maar in de weg zouden zitten. Ze voelde zich als een slang die zijn huid had afgelegd.

Bij het busstation stond een rij taxi's, en in haar reisgids stond dat ze er een moest nemen om naar haar hotel in Tolon te gaan. Maar eerst wilde ze graag iets van Nafplio zien. Met haar koffertje achter zich aan vertrok ze in de richting van de oude stad. Ze volgde de bordjes die, heel handig, in het Engels waren geschreven.

Even later stond ze op het plein in het centrum, dat ze meteen van de ansichtkaart herkende. Ze kreeg een déjà vu en moest glimlachen.

Ellie was eraan gewend alleen te zijn, dus voelde ze zich helemaal niet ongemakkelijk toen ze bij het eerste café dat ze tegenkwam een stoel zocht. Ze werd snel bediend en haar cappuccino werd meteen gebracht, met daarnaast een glas koud water en twee warme walnootkoekjes. Voor de tweede keer in een paar uur tijd ervoer ze de Griekse gastvrijheid waar A. het zo vaak over had gehad.

Terwijl ze met kleine slokjes haar koffie dronk, keek ze om zich

heen. Het was vrijdag, vroeg in de avond. Op het plein wemelde het van de mensen van alle leeftijden, achter een kinderwagen, op de fiets, terwijl ze zich uitsloofden op rollerblades, of gewoon slenterden, arm in arm, bejaarden veilig met een stok. Rond het plein bevonden zich een stuk of tien cafés, die allemaal vol zaten. Het was halverwege de maand september en de avond was zoel.

Het pakketje lag voor haar op het tafeltje. Ze stak haar vinger in de scheur die ze er eerder in had gemaakt, trok de bovenkant open en haalde het schrift eruit. Ze propte het bruine pakpapier in het zijvak van haar tas en draaide het schrift om in haar handen. Een ansichtkaart was op de een of andere manier openbaar, te zien voor iedereen die hem oprapte, maar een schrift? Was dat hetzelfde als wanneer je iemands dagboek las? Was het een inbreuk op de privacy? Zo voelde het in elk geval wel toen ze het zenuwachtig opensloeg. Ze bladerde het snel door en zag dat alle bladzijden volgeschreven waren met de vertrouwde zwarte inkt van A.'s precieze, maar soms onleesbare handschrift.

Met haar wijsvingers trok ze afwezig een s in de koekkrumeltjes op haar bordje, en ze staarde uit over het plein. De geadresseerde zou nooit de kans krijgen hier iets van te lezen, dus begon ze brandend van nieuwsgierigheid en met hooguit een klein beetje schuldgevoel aan de eerste bladzijde.

Na de eerste paar woorden stopte ze, want ze begreep dat ze er beter mee kon wachten tot ze in het hotel was. Ze drukte het schrift tegen haar borst, stond op en liep naar de taxistandplaats. 'Tolon,' zei ze onzeker. 'Hotel Marina.'

Later die avond, op het kleine balkon van haar hotelkamer, begon ze opnieuw.

Toen ik je die dag van het kleine vliegveld in Kalamata ging ophalen, en je niet kwam opdagen, heb ik vierentwintig uur gewacht, voor het geval ik me had vergist en je met het volgende vliegtuig zou komen. Of misschien had je het gemist en lukte het je niet contact met me te krijgen. Ik bedacht allerlei redenen. Die nacht sliep ik op een stoel achter de bagagewagentjes. De schoonmaker veegde de vloer rond mijn voeten en bracht me zelfs een stuk spinazietaart dat zijn vrouw wilde weggooien. Ze runde de kiosk, en hun zoon deed de paspoortencontrole – en natuurlijk hadden ze een neef bij de bagagecontrole en weer een andere neef controleerde bij de gate de instapkaarten. ‘Kleine luchthavens zijn in Griekenland familiebedrijven,’ vertelde de schoonmaker me vol trots.

De volgende ochtend moest ik al vroeg weg uit de aankomsthal. Zelfs dat woord leek de spot met me te drijven. Het was halverwege de maand september en er zouden geen chartervluchten meer uit Groot-Brittannië komen, dus het was uitgesloten dat je opeens voor mijn neus zou staan, zoals ik mezelf nog had wijsgemaakt. Je nam niet op toen ik belde, maar ik wist dat als er iets ergs met je was gebeurd, een van je vriendinnen me wel zou hebben gebeld.

Ik bleef nog een tijdje op een bankje voor de luchthaven zitten,

want ik wist niet wat ik nu moest doen of waar ik naartoe moest. Een paar tellen later zoemde mijn telefoon. Een bericht. Toen ik mijn hand in mijn zak stak, beefde ik zo erg dat mijn mobieltje op de grond viel. Door het spinnenweb van het gebarsten scherm kon ik nog net lezen: Ze kan niet komen. Sorry. Ik neem aan dat je dat aan een vriendin had gedictieerd. Ik staarde een paar minuten ziek van ongeloof naar het bericht en belde toen het nummer. Er werd niet opgenomen. Ik heb het een paar keer geprobeerd. Uiteraard met hetzelfde resultaat. ‘Woede’, ‘razernij’, ‘boosheid’. Die woorden beschrijven bij lange na niet hoe ik me voelde. Het zijn maar woorden. Wolkjes lucht. Niets.

Het bleef bij dat bericht. Later die dag kwam er alleen nog een Bon voyage van mijn broer.

Ik had linea recta terug naar Athene kunnen gaan, maar ik moest er niet aan denken om terug te moeten rijden – over dezelfde weg waarover ik met zo veel blijdschap en opwindung was gekomen. Ik was verdoofd, bijna niet in staat het sleuteltje in het contact te steken. Ik had niet echt een idee waar ik naartoe ging. Dat interesseerde me ook niet. Ik weet niet hoe lang ik gereden heb, maar toen ik bij de zee kwam, stopte ik. Pal aan het strand, waar de weg ophield, stond een bord met KAMERS TE HUUR. Hier zou ik logeren.

In de dagen daarop deed ik bijna niets, behalve naar de Ionische zee zitten staren. De golven waren wild, stroomden onophoudelijk toe en sloegen op het zand kapot – hun stemming weerspiegelde de beroering die ik vanbinnen voelde. Die leek maar niet minder te worden. Ik kreeg geen hap door mijn keel en zei geen woord. Mannen zouden het sterke geslacht moeten zijn, maar ik heb me nog nooit zo zwak gevoeld. Ik denk dat de zee me had meegesleurd als ik er te dichtbij was gekomen. Op sommige dagen had ik maar al te graag onder het schuim willen verdwijnen.

Het was een te grote kwelling voor me om keer op keer naar mijn telefoon te kijken en het lege, kapotte schermje te zien. Dus haalde ik hem uit mijn zak en smeed hem zo ver ik kon de zee in. Dat werkte bevrijdend. Zodra ik de plons zag, moest ik aanvaarden dat ik niets meer van je zou en kon horen. Ik was nu van je afgesneden, en ik was ook van de wereld afgesneden.

God mag weten wat het aardige echtpaar dat het pension in Methoni dreef van me dacht, maar elke avond zetten ze een bord koud eten voor me neer en elke ochtend haalden ze het weer weg. De vrouw zette op een ochtend een bosje verse bloemen op mijn kamer en verving die toen ze verlept waren. Ik registreerde alleen maar dat het vriendelijke mensen waren, maar verder niet veel. Ik voelde geen honger of dorst. Zelfs temperatuur registreerde ik niet. Op een dag stond ik onder de douche tot het water koud werd, maar ik besepte dat ik niets op mijn huid voelde. Op mijn horloge zag ik dat er een uur was verstreken. De wanhoop had me van bijna al mijn zintuigen beroofd. Het was een donkere tijd. Ik weet niet hoe ik de dagen doorkwam, maar op de een of andere manier gingen de uren voorbij. Ik had geen idee hoeveel dagen of weken het geleden was dat ik op het vliegveld had zitten wachten, maar op een dag begroette de pensionhouder me toen ik onderweg was naar het strand. 'Kalo mina,' zei hij opgewekt. 'Octomvris! Een nieuwe maand!' Ik was er al bijna twee weken.

Het reisschema dat ik voor ons had voorbereid leek me inmiddels totale onzin: een rondreis over de Peloponnesos, daarna met de veerboot naar Kythira, en vandaar met een andere veerboot naar Kreta, waarna we zouden terugvliegen naar Athene en vandaar naar Londen. Je zei dat je precies twee weken vakantie kon nemen, en met mijn nauwgezette planning zou je op tijd terug zijn geweest. In Athene had ik een ring gekocht, een solitair, in een winkel met de naam Zolotas. Zozeer had ik mezelf een rad voor ogen gedraaid. Ik had je tegen een bloedrode zonsondergang in het westen van Kreta ten

huwelijk willen vragen. Zelfs nu zie ik nog wel eens het tafereel voor me dat nooit heeft plaatsgevonden. Ik hoop dat het op een dag voor altijd uit mijn gedachten verdwenen is.

Die avond in Methoni (waar ik mijn luiken sloot tegen de ondergaande zon), moest ik een besluit nemen: teruggaan naar Londen of alleen verder reizen. Mijn onderzoek in Athene tijdens de twee weken die ik daar had doorgebracht was goed verlopen. De conservator van het museum voor Cycladische kunst had me fantastisch geholpen en veel delen van het archief voor me opengesteld, dus ik had genoeg materiaal om aan mijn boek te beginnen. Dat kon ik net zo goed op een hotelkamer doen als thuis. Bij de gedachte aan Londen sloeg de angst me om het hart, want ik wist dat ik overal naar je gezicht zou zoeken. Een andere goede reden om nog een tijdje in Griekenland te blijven was dat ik op die manier de melancholie van een Engelse herfst ontliep.

Dus pakte ik mijn tas en checkte uit. Ik had nu geen haast. Ik belde mijn broer vanuit een telefooncel in het dorp en vroeg hem of hij één keer per week mijn post wilde ophalen en alle rekeningen wilde betalen. Ik wist niet hoe lang ik zou wegblijven. Met het voorschot voor het boek kon ik het, als ik rustig aan deed, een jaar uitzingen. Voor ik de supermarkt binnenliep om chocola, kauwgum, water en nog wat dingen voor onderweg te kopen, bleef ik even staan bij een roestige kaartenmolen waarin een paar verdwaalde ansichtkaarten stonden. De winkelier verwachtte waarschijnlijk niet veel toeristen meer, dus had hij niet de moeite genomen de voorraad aan te vullen. Ik koos er een van het Venetiaanse kasteel (waar ik in al die dagen dat ik hier was geweest niet eens een bezoekje aan had gebracht). Waarom deed ik dat? Ik dacht echt niet dat het jou iets zou interesseren waar ik was, maar ik verlangde er plotseling naar om met je te communiceren. Misschien was het gewoon bedoeld om de stilte die nu tussen ons heerste te doorbreken. Of was het alleen maar

om mijn eenzaamheid te verlichten? Ik kon niet meer iemand zijn die met een mobiele telefoon speelde en vrienden en afspraken leek te hebben, maar ik kon wel de man zijn die een Ansichtkaart schreef en een postzegel moest kopen.

Het zou een manier zijn om tegen je te 'praten' zonder een antwoord terug te verwachten, een eenrichtingsgesprek. Dat idee stond me wel aan. Misschien kreeg je zelfs wel spijt dat je niet gekomen was.

De man in de winkel plakte een paar postzegels voor me op de kaart en pakte toen de andere dingen in die ik gekocht had.

'Kalo taksidi.'

'Dank u wel,' antwoordde ik. Dat was een van de weinige zinnetjes die ik inmiddels kende. Hij wenste me een goede reis.

Ik legde de kaart op het dak van de auto, schreef een paar regels aan je en gooide hem in de eerste de beste brievenbus.

Ik kon gaan en staan waar ik wilde, maar die vrijheid kan vreemd genoeg heel verwarrend werken. Ik bleef minstens een uur in de auto naar de kaart zitten staren, en ik had er echt al mijn wilskracht voor nodig om de auto te starten en weg te rijden. Ik wist dat ik in oostelijke richting reed doordat ik de zee achter me had, maar ik had geen bepaald reisdoel voor ogen en geen idee waar mijn intuïtie of het lot me zou brengen. Dit was het begin van mijn reis. Meer wist ik niet.

Overal waar ik in de weken en maanden daarop stopte, spraken de mensen me aan. De meesten waren hartelijk en vriendelijk, en als ze dat niet meteen waren, wist ik met mijn pogingen om Grieks te spreken vaak het ijs te breken. Velen van hen vertelden me verhalen. Ik luisterde en schreef ze op, en elke dag leerde ik verrassende dingen over dit land en nieuwe dingen over mezelf. De stemmen van onbekenden stroomden de leegte binnen en vulden de stilte die jij had achtergelaten.

Sommige plaatsen in de verhalen zal je herkennen van de Ansichtkaarten. Wie zegt mij of de verhalen die de mensen me

vertellen waar zijn? Ik vermoed dat sommige volledig uit de duim zijn gezogen en andere schromelijk overdreven, maar misschien zijn sommige echt gebeurd. Jij mag het zeggen.

Oktober 2015

De schoonheid van de Peloponnesos, waar mijn reis pas echt begon, wist mijn pijn niet te dempen. Ik voelde alleen nog maar méér pijn. Ik voelde me bespot door de volheid, weelderigheid, door de manier waarop de natuur zelf leek te barsten van levenslust en gezondheid. Het landschap was precies het tegenovergestelde van mijn stemming, en niets bezorgde me afleiding van het verlangen dat ik voelde. Ik had hooggespannen verwachtingen van onze toekomst gehad en het lukte me niet daar steeds weer naar terug te keren. In de maanden daarop leerde ik dat je, als je dingen probeert te vergeten, je ze alleen nog maar meer herinnert. 's Avonds dronk ik om mezelf te verdoven en beter te kunnen slapen, maar al snel werd ik zelfs bang om naar bed te gaan. Slaap was een diepe, donkere put waarin nachtmerries me steeds verder naar beneden trokken. De eigenaren van het pension in Methoni waren een keer om vier uur 's ochtends mijn kamer binnengestormd. Ik had zo hard geschreeuwd dat ze dachten dat ik vermoord werd. Jij kwam in elke droom voor. Maar het waren nare dromen. Verdrietige dromen. Mijn onderbewuste stond me niet toe dat ik jou zou vergeten. Nog niet in elk geval.

Het was echter geen vergissing om op reis te gaan. Waar ik me ook bevond, ik zou me toch overal ongelukkig hebben gevoeld. Als

ik was teruggegaan naar Londen, was het nog erger geweest, aangezien mijn vrienden me met meelevende sterfgeval-in-de-familie-blikken zouden hebben aangekeken, maar toch zouden hebben verwacht dat ik na een paar weken weer de oude was. Hier zou ik onbekenden om me heen hebben, en als ik maar niet te lang op één plek bleef, zou niemand er ooit achter komen wie dat was: 'de oude'. Ik kon mezelf volledig opnieuw uitvinden, met mensen om me heen die niets wisten over wat er was gebeurd. In den vreemde kon ik in elk geval doen alsóf ik mijn leven op de rit had.

Mensen willen een bezoeker altijd naar hun favoriete plek sturen, en mijn gastheer en gastvrouw in Methoni hadden erop gestaan dat ik naar Nafplio ging. 'Dat is de mooiste stad van heel Griekenland, en de meest romantische,' zeiden ze.

Ze wezen me de plaats aan op de kaart en ik wist een glimlach te produceren.

Of Nafplio nu de mooiste stad van Griekenland is of niet, hij fascineerde me. De platia is het prachtigste stadsplein dat ik ooit heb gezien. Stel je een enorme balzaal in de openlucht voor. De marmeren tegels zijn glad en glimmend schoon, en zelfs op een koele herfstavond beschermen de mooie gebouwen aan alle vier de kanten je tegen het minste windje. De muren van deze 'kamer' vormen een collage van Griekse historie: een voormalige moskee uit de zestiende eeuw, een Venetiaans arsenaal, sierlijke neoclassicistische gebouwen en een paar voorbeelden van niet onaardige twintigste-eeuwse architectuur. Nafplio ligt aan zee, met drie kastelen en een geschiedenis die teruggaat tot in de oudheid, en het was de eerste hoofdstad van het moderne Griekenland, van 1829 tot 1834. Het voelt als een belangrijke plaats.

Ik heb er vele uren doorgebracht en de wereld aan me voorbij zien trekken.

Op een van mijn avonden in Nafplio was ik blij met wat aanspraak, maar het echtpaar dat een gesprek met me aan-

knoopte, moest toch een opmerking maken over het feit dat ik alleen was.

‘Uw vrouw...’ vroeg de vrouw. ‘Is ze niet meegekomen?’

Er lagen een heleboel aannames in deze vraag, maar ik nam niet de moeite erop in te gaan. Gelukkig greep haar man in, die voelde dat zijn vrouw een beetje bot was geweest.

‘Sinds die affaire met Adamakos zijn de mensen in Nafplio een beetje angstig voor mannen die helemaal alleen zijn.’

‘De affaire met Adamakos?’ vroeg ik.

‘Die zal het nieuws in Engeland wel niet gehaald hebben,’ zei hij.

Daar had hij uiteraard gelijk in. Verhalen over Griekenland in de Engelse kranten gingen meestal over de economie of, de laatste tijd, over de vluchtelingen crisis. Voor de rest heeft men geen oog.

‘Nou, we hebben hier een man gehad die heel vaak in z’n eentje zat,’ zei hij.

‘Vijfentwintig jaar lang!’ benadrukte zijn vrouw.

‘Er is hier veel om te doen geweest...’

‘Hield hij niet van mensen?’ probeerde ik.

‘Er waren bepaalde mensen van wie hij niet zo hield,’ zei de vrouw cryptisch.

‘Hij kwam uit de Mani,’ voegde de echtgenoot er duister aan toe, waarbij hij zich naar voren boog, voor het geval iemand meeluisterde.

Ik was nog nooit in de Mani geweest, het afgelegen gebied ten zuiden van Nafplio, maar ik wist dat de Manioten in vroeger tijden de reputatie hadden dat ze vendetta’s uitvochten als hun eer geschonden werd. Ik had net die dag iets gelezen over een dramatische gebeurtenis die in het begin van de negentiende eeuw had plaatsgevonden, vlak bij het café waar wij zaten. Ioannis Kapodistrias, de eerste leider van de nieuwe staat, had leden van een belangrijke, maar opstandige stam uit de Mani

laten arresteren. Uit wraak hebben twee familieleden hem opgewacht toen hij naar de kerk ging. Het eerste schot was mis. Kapodistrias werd neergestoken, en een tweede kogel raakte hem in het hoofd. Geweld leidde tot nog meer geweld. De moordenaars werden kort daarna ter dood gebracht.

‘U weet dat de kogel in de St.-Spyridonkerk, hier om de hoek, is ingemetseld?’ zei hij, en hij wees naar een stenen trap die naar de straat boven ons voerde.

‘Die heb ik vandaag gezien, ja,’ antwoordde ik.

‘Toon vooral altijd respect voor iemand van de Mani,’ zei hij. ‘Heel wat bloedvetes hebben tot in de moderne tijd voortgeduurd.’

Toen vertelde hij me dit verhaal. Toen het afgelopen was, wist ik dat ik zijn advies zou opvolgen.